

Agendapunt : 04.
Voorstelnummer : 06-038
Raadsvergadering : 20 juni 2013
Naam opsteller : Dimitri Druiven
Informatie op te vragen bij : tst. 269
Portefeuillehouders : Cees Roem
Registratienummer : RAAD130040

Onderwerp: Regionale samenwerking Belastingen

Aan de raad,

Beslispunt:

- *De raad besluit in te stemmen met de toetreding tot de “Gemeenschappelijke regeling Cocensus 2014”;*
- *De raad besluit om toestemming aan het college te verlenen tot het treffen van de “Gemeenschappelijke regeling Cocensus 2014”*
- *De raad besluit kennis te nemen van de bestuurlijke planning op hoofdlijnen tot inrichting van de regionale vestiging Cocensus in de regio Alkmaar;*
- *De raad besluit akkoord te gaan met de beëindiging van de Gemeenschappelijke regeling Belastingen Alkmaar – Bergen.*

1. Waar gaat dit voorstel over?

Met dit voorstel wordt aan uw raad voorgesteld om in te stemmen met het besluit van ons college om toe te treden tot de nieuw te treffen “Gemeenschappelijke regeling Cocensus 2014” voor de uitvoering van gemeentelijke belastingen in een regionale vestiging. Hierbij wordt aan uw raad voorgesteld om in stemmen met deze toetreding en daarbij toestemming aan ons college te verlenen voor het treffen van genoemde regeling per 1 januari 2014. Tevens wordt aan uw raad voorgesteld om de huidige “Gemeenschappelijke regeling Belastingen Alkmaar – Bergen” te beëindigen.

Uitgangspunt is dat hetzelfde takenpakket wordt overgedragen zoals dit nu door Alkmaar voor Bergen wordt uitgevoerd.

Toelichting:

Huidige samenwerking:

Vanaf 2010 wordt door Bergen en Alkmaar samengewerkt binnen de Gemeenschappelijke regeling (GR) Belastingen Alkmaar – Bergen. Hierbij worden de uitvoerende werkzaamheden op het gebied van de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen en rechten, de uitvoering van de kwijtschelding en de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) voor Bergen uitgevoerd door Alkmaar.

Bij het aangaan van deze samenwerking zijn de volgende doelstellingen gehanteerd: Verbetering kwaliteit en efficiency, waarborgen continuïteit, minimaliseren bedrijfsrisico's en behoud van gemeentelijke autonomie. Daarbij zouden de belastingplichtigen geen nadelige gevolgen van de samenwerking mogen ondervinden. Na ruim drie jaar samenwerken kan gesteld worden dat de doelstellingen in grote lijnen zijn behaald. Dit geldt vooral op het gebied van kwaliteitsverbetering en de continuïteit. Hierbij springen de verbeterde beoordeling van WOZ-waardering door de Waarderingskamer en een verlaging van het aantal bezwaarschriften het meeste in het oog.

Voortraject:

De afgelopen jaren zijn er in de regio meerdere initiatieven geweest om te komen tot een bredere samenwerking. Totnogtoe is uit deze initiatieven geen voor alle mogelijke partijen aanvaardbare samenwerkingsvorm gekomen. Gezien de reeds bestaande GR met Alkmaar heeft ons college in eerste instantie een afwachtende houding aangenomen met het voorbehoud dat Bergen mogelijk zou kunnen “meeliften” met een nieuwe samenwerking of zelfstandig deelnemen.

Op 11 oktober 2012 hebben de gemeenten Alkmaar, Heerhugowaard, Heiloo, Castricum en Langedijk een intentieverklaring tot samenwerking op het gebied van belastingen onderschreven. De gemeente Alkmaar voert, naast de werkzaamheden voor Bergen, vanaf 1 januari 2013 tevens de belastingwerkzaamheden voor de gemeente Graft-De Rijk uit. Als voorwaarde bij de intentieverklaring is gesteld, dat bij een bestaande gemeenschappelijke regeling wordt aangesloten met een regionale vestiging en dat de samenwerking op 1 januari 2014 operationeel moet zijn.

Omdat belastingsamenwerking niet nieuw is kan er geprofiteerd worden van de opgedane kennis en ervaring van succesvolle samenwerkingsverbanden. De deelnemende gemeenten van de regio Alkmaar hebben mede om die reden offertes gevraagd voor een Noordelijke Dependance in de regio Alkmaar bij een aantal gemeenschappelijke regelingen, namelijk Parkstad Limburg, SVHW (Hoekse Waard) en Cocensus. Door aan te sluiten bij een bestaande gemeenschappelijke regeling kan direct worden geprofiteerd van een goed werkend bedrijfsmodel. Zelf een dergelijke regeling oprichten is kostbaar in termen van tijd en geld. Het oprichten van een regionale dependance heeft als voordeel dat de regionale belastingkennis en werkgelegenheid in de regio behouden blijft en daarmee de afstand tot de burgers zo klein mogelijk blijft.

Ander voordeel is dat er nog geen samenwerkingsverbanden in de kop van Noord-Holland zijn en dat op termijn het verzorgingsgebied van de dependance sterk kan groeien en daarmee de schaalvoordelen. Ook zal de reisafstand voor de huidige belastingmedewerkers beperkt zijn.

Alleen Cocensus te Hoofddorp heeft een offerte uitgebracht. De andere partijen hebben afgezien van het uitbrengen van een offerte. De uitgebrachte offerte is besproken met een ambtelijke vertegenwoordiging. Uit het overleg is gebleken dat de aanbidding met in achtname van de integrale kosten voordeliger is. Als daarbij ook direct toe te rekenen kosten (overhead) worden betrokken is er niet altijd sprake van een voordeel. De achterblijvende overheadkosten ofwel de frictiekosten blijken daarom voor een aantal gemeenten niet eenvoudig op te lossen.

Door Cocensus te Hoofddorp is een eerste offerte uitgebracht. De uitkomst daarvan was voor alle partijen onvoldoende en aan Cocensus is gevraagd om de offerte nog eens scherp tegen het licht te houden. Er is vervolgens overleg met de deelnemende gemeenten geweest. Uit dat overleg is naar voren gekomen dat de achterblijvende overhead bij een meerderheid van de deelnemende gemeenten een substantieel probleem is. Niet alle gemeenten gaan op gelijke wijze met de toerekening van de overhead om. Dat verschilt per gemeente. In een aantal gevallen zijn er vrij hoge lasten geraamd voor frontoffice en opdrachtgeverschap. Voor Cocensus aanleiding om de uitgebrachte offerte aan te scherpen.

Standpunt college:

De gemeente Alkmaar heeft aan ons college gevraagd wat het standpunt ten opzichte van de voorgenomen bredere samenwerking en de offerte van Cocensus is. Toetreding tot de GR Cocensus levert een financieel voordeel op waarbij een jaarlijkse efficiencytaakstelling van 2% is opgenomen. Daarbij is vastgesteld dat de uitgangspunten van de huidige samenwerking met Alkmaar ook bij toetreding tot Cocensus gewaarborgd blijven.

Op 5 maart heeft ons college besloten om akkoord te gaan met de definitieve offerte van Cocensus. Daarnaast is besloten dat er met Alkmaar afspraken worden gemaakt over de ontbinding van de huidige samenwerking en kwaliteitsborging in de conversie naar Cocensus. Als gevolg van genoemd voorstel is uw raad tijdens een presentatieavond op 4 april geïnformeerd over de intentie om toe te treden tot de GR Cocensus

Op 15 april is door wethouder Cees Roem, namens de gemeente Bergen, een samenwerkingsovereenkomst Gemeentelijke Belastingen ondertekend. Deze overeenkomst is tevens ondertekend door de gemeenten Alkmaar, Graft-De Rijk, Langedijk, Schermer, Heerhugowaard en de GR Cocensus. Met deze deelnemende gemeenten is er voldoende massa om een regionale vestiging mogelijk te maken. Door de gemeenten Heiloo en Castricum heeft geen besluitvorming over toetreding tot de GR Cocensus plaatsgevonden. Cocensus heeft aangegeven in gesprek te blijven met deze gemeenten om de optie voor een eventuele toekomstige toetreding open te houden.

Als gevolg van genoemde overeenkomst wordt een projectorganisatie ingericht om per 1 januari 2014 te komen tot een regionale vestiging van de GR Cocensus voor de uitvoerende werkzaamheden op het gebied van de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen en rechten, de uitvoering van de kwijtschelding en de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).

Op basis van het voorgenomen besluit om toe te treden tot de GR Cocensus is aan de OR gevraagd om advies uit te brengen.

Het vervolgtraject is weergegeven in de planningsbijlage. Daarin is de rol en bevoegdheid van de gemeenteraden gewaarborgd. De projectgroep bestaat uit de managers en medewerkers belastingen/financiën van de zes gemeenten, in de stuurgroep zullen de betrokken wethouders zitting nemen.

Personele gevolgen:

De voorgestelde toetreding heeft voor Bergen geen personele gevolgen.

2. Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij "ja" zegt?

Door het nemen van voorliggende besluiten stemt uw raad in met het voornemen van ons college om toe te treden tot de GR Cocensus. Daarbij besluit u om toestemming aan ons college te geven voor het treffen van de "Gemeenschappelijke regeling Cocensus 2014" waarbij een regionale vestiging wordt opgezet voor de uitvoering van de gemeentelijke belastingen, kwijtschelding en Wet WOZ per 1 januari 2014. Tevens besluit u om akkoord te gaan met de beëindiging van de Gemeenschappelijke regeling Belastingen Alkmaar – Bergen.

3. Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?

(meer dan één optie mogelijk)

raadsbevoegdheid

budgetrecht

4. Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?

De GR Cocensus verzorgt in zijn huidige opzet de uitvoeringswerkzaamheden van de gemeentelijke belastingen voor de gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer, Hillegom, Beverwijk, Oostzaan en Wormerland. Aan het hoofd van Cocensus staat het algemeen bestuur dat bestaat uit tien leden. De leden van het algemeen bestuur zijn collegeleden van de deelnemende gemeenten waarbij het aantal inwoners per gemeente bepalend is voor het aantal bestuursleden en de daar aan verbonden stemverhoudingen.

Ter voorbereiding op de beoogde toetreding van de zes genoemde gemeente heeft het algemeen bestuur een concept opgesteld voor de “Gemeenschappelijke regeling Cocensus 2014” welke als bijlage bij dit voorstel is gevoegd. In dit concept is de samenstelling van het algemeen bestuur niet meer gekoppeld aan het inwoneraantal maar aan de jaarlijkse bijdrage. Per deelnemende gemeente neemt één collegelid zitting in het algemeen bestuur. Voor Bergen zou dit betekenen dat één collegelid zitting neemt in het algemeen bestuur met twee stemmen.

a. Burgerparticipatie n.v.t

b. Externe communicatie

Het besluit om in te stemmen met de toetreding tot de “Gemeenschappelijke regeling Cocensus 2014” zal, na het verlenen van toestemming door uw gemeenteraad, bekend worden gemaakt in de gemeentekrant.

c. Extern overleg gevoerd met

Ambtelijke vertegenwoordiging deelnemende gemeenten, Cocensus.

5. *Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?*

Zoals eerder omschreven is er in Noord-Holland geen andere gemeenschappelijke regelingen actief. Van de elders in het land actieve en benaderde samenwerkingsorganen heeft alleen Cocensus een offerte uitgebracht. Daarbij valt op te merken dat het realiseren van een regionale vestiging als één van de uitgangspunten van de gevraagde offertes is opgenomen.

De huidige Gemeenschappelijke regeling Belastingen Alkmaar – Bergen eindigt per 31 december 2014. Gezien het vaststaande voornemen van Alkmaar om de afdeling belastingen op te laten gaan in een externe samenwerking is het onlogisch om de huidige GR in stand te houden. Dit zou een ongewenste verhouding tussen opdrachtgever en opdrachtnemer veroorzaken met mogelijk juridische implicaties. Mede om deze reden kiest ons college er voor om de bestaande GR te beëindigen en de daaraan verbonden werkzaamheden onder te brengen in de GR Cocensus. Daar komt nog bij dat op deze manier wordt voorkomen dat er kosten ontstaan voor ontvlechting en overheveling van werkzaamheden naar een andere partij.

Samenwerking met een private partij is een andere mogelijkheid om de uitvoerende werkzaamheden uit te besteden. Deze mogelijkheid is in het licht van dit regionale initiatief en de eerder omschreven argumenten omtrent ontvlechtings- en overhevelingskosten niet nader uitgewerkt. Hierbij speelt mee dat het vanuit de wetgeving eenvoudiger en transparanter is bepaalde bevoegdheden over te dragen aan een gemeenschappelijke regeling. Daar komt nog bij dat de nu voorgestelde samenwerking dusdanig groot wordt dat de mogelijkheid ontstaat om directe afnemer te worden van de landelijke basisadministraties (BAG, WOZ, GBA etc.) Hiermee wordt voorkomen dat er kosten moeten worden gemaakt om gegevensstromen via koppelingen te ontsluiten vanuit de deelnemende gemeenten.

6. *Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?*

Het Algemeen Bestuur (AB) van Cocensus heeft bij brief van 29 april 2013 bevestigd in te stemmen met de beoogde toetreding per 1 januari 2014. Voor de instemming van de in het AB vertegenwoordigde gemeenten wordt gestreefd naar besluitvorming in mei.

Daarnaast wordt de projectorganisatie opgezet om de toetreding per 1 januari 2014 mogelijk te maken. De hierbij behorende bestuurlijke planning op hoofdlijnen is als bijlage toegevoegd. De

planning gaat uit van vaststelling van de Gemeenschappelijke regeling Cocensus 2014 en bijbehorende mantel- en dienstverleningsovereenkomst in november 2013.

7. Welke middelen zijn met dit voorstel gemoeid?

Implementatie:

In de op 15 april ondertekende samenwerkingsovereenkomst is gesteld dat ten behoeve van dit project door partijen een budget beschikbaar wordt gesteld van € 150.000, waarvan de GR Cocensus de helft voor haar rekening neemt. De deelnemende gemeenten zullen samen, te verdelen op basis van de respectievelijke inwoneraantallen, de overige € 75.000 beschikbaar stellen. De bijdrage voor Bergen zal op basis hiervan naar verwachting niet hoger zijn dan € 10.000,-. Deze bijdrage kan binnen de bestaande uitvoeringsbudgetten van de Wet WOZ en de betreffende heffingen worden gedekt.

Jaarlijkse bijdrage:

In de definitieve offerte van Cocensus (bijlage 2) staat per gemeente de hoogte van de bijdragen van 2014 tot en met 2018 aangegeven.

Het kostenplaatje ziet er voor Bergen als volgt uit.

Kosten huidige gemeenschappelijke regeling met Alkmaar	€ 719.000,-
Kosten volgens offerte Cocensus	€ 560.800,-

Voordeel bij aansluiting bij Cocensus	€ 158.200,-

In bijlage 2. Offerte Cocensus is een meerjarenperspectief tot 2018 weergegeven. Hierbij daalt de bijdrage van Bergen per jaar met rond € 11.000,- tot € 517.000,- in 2018.

Gezien de effecten op meerdere delen van de begroting wordt voorgesteld om de financiële consequenties na besluitvorming van uw raad te verwerken bij het opstellen van de begroting 2014.

Aandachtspunt:

In de offerte van Cocensus staat op pagina 4 onder punt 4 klantencontacten dat de burgers zich voor de eerstelijns opvang tot de gemeente dienen te wenden. Alkmaar voert dit al jaren voor Bergen uit. Het is niet prudent dit bij de samenwerking Cocensus te veranderen. Voor dit punt wordt in overleg met Alkmaar gezocht naar een oplossing.

Beëindiging Gemeenschappelijke regeling Alkmaar – Bergen:

In de huidige GR zijn bepalingen opgenomen over beëindiging door één van de partijen waarbij de kosten van ontbinding worden gedragen door de uittredende gemeente. Nu voorliggend besluit ziet op een beëindiging met instemming van beide partijen kunnen de eventuele kosten niet aan één van de partijen worden toegeschreven. Naar verwachting zal de ontbinding geen kosten met zich mee brengen. Hierbij wordt gesteld dat eventuele kosten in overleg tussen partijen worden verrekend.

Zijn er externe subsidiebronnen en welke zijn dit? n.v.t.

8. *Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?*

Door het nemen van voornoemde besluiten wordt een impuls gegeven aan de regionale gemeentelijke samenwerking. Daarbij levert toetreding tot de GR Cocensus meerjarig een financieel voordeel bij een gelijkblijvend takenpakket.

Door op dit moment te besluiten kan de projectorganisatie worden opgestart waardoor de ingang per 1 januari 2014 kan worden gewaarborgd.

Bijlagen:

1. Raadsbesluit
2. Offerte cocensus (definitieve versie)
3. Samenwerkingsovereenkomst Gemeentelijke Belastingen 15 april 2013
4. Bevestiging instemming toetreding Algemeen Bestuur Cocensus 29 april 2013
5. Concept "Gemeenschappelijke regeling Cocensus 2014"
6. Bestuurlijke planning op hoofdlijnen

Bergen, 14 mei 2013

College van Bergen

drs. W.J.M. Bierman,
secretaris

drs. H. Hafkamp,
burgemeester